

Els jueus de Torroella

Una de les qüestions més interessants de nostra història seria la d'esbrinar que fou el nostre call i tot el que fa referència als jueus de Torroella. Encara que en altre ocasió tenim l'intent de donar més llum sobre aquesta qüestió, ens és grat avui donar-ne les primícies fruit de les nostres recerques documentals.

Població hebraica a Torroella

Es indubtable que hi hagué a Torroella població hebraica. Prova evidentíssima ens la dóna la següent autorització, en la qual el Rei Jaume II concedeix llicència a «Sting, mercader de Torroella, per a tenir dues esposes segons sa llei.»

Heus ací l'interessant document que per considerar-lo curiosíssim copiem de la «Col·lecció general de documents inèdits de l'Arxiu General de la Corona d'Aragó». (P. Bofarull).

Llicència per a tenir dues dones

Transcripció del document.

«Nos Jacobus Dei gratia rex Aragonum, etc. Considerantes judeos legem habere secundum quam eis permissum est duas habere simul uxores: eapropter ad supplicem postulationem tui Strugui Mercadell judei Turricelle de Montegrino concedimus et damus licentiam tibi quod juxta legem tuam vivente Regina nunc uxore tua aliam superducere valeas et cum insimul vel tantum cum altera juxta legem tuam habitare et conversari: mandantes procuratori nostro Turricelle de Montegrino ac bajulo ipsius ville uterisque officialibus nostris vel eorum loca tenentibus presentibus et futuris quod hanc concessionem et licenciam nostram observando te ad procedendum in predictis non impediant nec adversus te ea de causa in aliquo procedant. In cusus rei testimonium presentem fieri jussimus sigillo nostro appendicio communitam. Data Terrachone X Kalendas januarü anno Domini MCCCXXI secundo Franciscus de Bastida mandato domini regis».

Visió aèria de Torroella de Montgrí que permet apreciar amb absoluta fidelitat la seva configuració urbana.

(Fotografia SACE)

Document que traduït ve a dir:

«Nos Jaume per la gràcia de Déu rei d'Aragó, etc. Considerant que els jueus tenen una llei segons la qual els és permés tenir dues esposes a l'ensem, atenent el prec de Strugu Mercadell, jueu de Torroella de Montgrí, concedim i donem llicència que segons la teva llei, vivint la Regina ara muller teva, puguis casar-te amb una altra i habitar i tractar ja amb les dues, ja amb una de les dues, segons la teva llei, ordenant al procurador reial nostre de Torroella de Montgrí, batlle de la mateixa vila i demás oficials nostres, que obeint aquesta nostra concessió i llicència, no actuïn contra de tu en qualsevol cosa. Es testimoni del que havem ordenat que fos feta la present, afermada amb nostre segell penjant. Donada a Tarragona a 23 de desembre de l'any del Senyor 1321».

Establiment d'un barri jueu

Més tard, quan varis flagells precipitaren la ràpida decadència de la vila, aquesta tingué d'acudir al recurs de recollir els jueus expulsats d'altres poblacions.

Així en 1388 la reina D.ª Violant dóna permís per crear un barri jueu a Torroella.

On era el barri jueu?

Heus ací una incògnita que no hem pogut aclarir. El barri jueu no ha deixat tradició a Torroella. No obstant a través d'una vella senyora, coneixedora de les antigues coses de la vila, ens ha dit que li semblava que en sa llunyana infantesa algú havia manifestat que el barri jueu amb la sinagoga es trobava situat en el que avui és carrer de Sant Genís, darrera de l'Església.

Podria succeir que en altre circumstància els arxius de Torroella o el de la Corona d'Aragó ens donessin més informació sobre aquest aspecte històric tan interessant referent a la comunitat jueva resident a la vila de Torroella.

PERE BLASI MARANGES